

SLOVENSKI NAROD.

Ishuja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 18 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijače velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Tabor v dolini.

Iz Trsta 28. okt. [Izv. dop.]

Včerajšnji tabor v Dolini je bil sijajen. Slovensko politično društvo „Edinost“ sme ponosno biti, da se je kaj tako veličastnega izvršilo. Ljudstva je bilo do 10.000 iz vseh krajev. Nekatera društva in občine so bile po deputacijah zastopane. „Sloga“ v Gorici je poslala svoje odlične može, katerih vodja je bil deželni poslanec Faganel. Z zastavami se je udeležilo obilo občin in društev. Posebno moramo omeniti zastavo vipavskega „Sokola“, ki je zastopala Vipavo. Častno je bilo videti korakati po sredi Trsta, ne zmenec se za pretenje lahonov, naše ljudi s krasno zastavo, katero je na tisoče ljudij spremljalo in „živio“ klicalo.

Ob treh se je napolnil prostor za tabor odmenjen, a še je ljudstvo prihajalo. Vsa vas je bila okinčana z tisočeriimi zastavicami, oder je bil tak, da ga nij še noben tabor tacega imel.

G. podpredsednik Dolencec odpre tabovanje z jedrnatim govorom, ki je večkrat od taborcev z živio klici potrjevan bil.

C. kr. vladni komisar g. vitez Jetmar poprime potem besedo, in v lepej slovenščini pozdravlja taborite, rekoč, da ga veseli, da se narod zaveda svojih pravic, in da hoče narod duševno napredovati; c. kr. vladni komisar zagotavlja Slovincem vladno podporo. Taborci zahvaljevali so se z gromovitimi živio-klici. (Nu, dobro in prav! Mi bomo tako svobodni, in ne bomo pozabili te obljube c. kr. vladnega zastopnika. Ali videli in potipali bi mi kaj k malu radi, kje je ta podpora . . . Pa stojmo, nič več . . . evo ga . . . državnega pravdnika. Ur.)

O prvi točki je govoril neutrudljivi tamošnji dekan g. J. Jan, pozdravljajoč taborce in jim zakliče dobro došli. Razvil je na dalje zgodovino zvestobe našega slovenskega naroda. V svetlih barvah je narisal znanje staoje Slovencev, živo je pred oči postavljaj stanje našega naroda sè svojo zvestobo do vladarja in razkril rovarske čine lahonске stranke, katera ruje zoper državo in zoper naš narod. Taborci so večkrat mej izvrstnim govorom povzdignili svoj glas, ter gromovito priklicavali. Te klice je spremljevalo tudi pokanje množarjev.

G. podpredsednik Dolencec prebere potem adresu Slovencev in Hrvatov v Primorji, ki izrekajo udanost do vladarja, ki je bila soglasno sprejeta in orjaško pozdravljena. Adresa se zahvaljuje tudi za pridobitev Bosne.

O drugej točki je govoril g. A. Trobec, okoličan. Naglašal je krivice, ki se našemu narodu gode, po razkosanji v več dežel,

kako je zaradi tega duševno in materijalno zaostal, ter je naslikal narodni blagor, ako bi se izvršila gorka želja zjedinjenja Slovencev v eno kronovino. Zavrilo je: „Hočemo! Moramo zjedinjeni biti!“ i. t. d.

G. predsednik odda predsedništvo najstarejšemu odborniku, ter govori tudi on v jedernatem govoru, kako bi se pomagalo Slovincem duševno in materijalno z zjedinjenjem vseh slovenskih pokrajin v eno kronovino. Taborci so navdušeni odobravalni krepki govor, ter gromovito „slava“ klicali. Pri glasovanji je bila druga točka zopet enoglasno v pričo c. kr. komisarja sprejeta.

K tretjej točki, o šolah, govorila sta dva Hrvata. Prvi g. P. Peršič, ki je s svojim krepkim glasom slikal zdanje šole, v katerih se naši sinovi potujčujejo in izgubljavajo narodu; navedel je, kake bi morale prave narodne šole biti, ki bi v istini izobraževale ter koristile narodu, kateri jih s krvavimi žulji vzdržuje. — Drugi govornik g. L. Vuličević, znani literat, govoril je iz globine srca. Vsak stavek je bil duhovit in tehten. Ko je rekel: „Slovanske so vaše gore, slovanske vaše reke, Slovani ste vi, in tu nij zemlje za nemško travo“, zagrmelo je „živio“, da se je zrak tresel, in predlog, katerega je on stavil, da naj vlada podpira Slovanstvo, ker le s tem more državo braniti, bil je tudi jednoglasno sprejet.

G. Klavžar iz Gorice govori o pogodbeni Krasa. On, ki je uže veliko let deželni uradnik, in vé, kako so na Goriškem občine napredovale, navede iz svoje skušnje marsikatero prav dobre date. Naslikal je pogodbovanje, ki se dozda le po polževem potu izvršuje, in povedal, kako bi se ceneje z drugimi pripomočki dalo napraviti desetkrat več, in kako bi naš Kras bil uže denes lahko prijetna šuma. Tudi njega je občinstvo rado poslušalo in ga z odobrovalnimi klici in s pohvalo obsipalo.

Isto tako je 4. točka sprejeta bila jednoglasno. Gospod Faganel pozdravlja taborce od strani goriških Slovencev.

Tajnik g. Dolinar prebere telegrame, katerih je bilo došlo od vseh krajev 39. Bili so z navdušenjem sprejeti. Posebno telegram g. dr. Bleiweisa, ki prihodnji mesec praznuje 70. god svoj.

Predsednik zaključí tabor. Pevci vstopijo v krog, in donela je iz stoterih prs slovanska pesen.

Okoličani so pokazali, da zmorejo neverjetne stvari napraviti.

Dan je bil do konca tabora ugoden, akoravno ne solnčen; po taboru pa je utrnilo nebo solzico veselja, in poškopilo našo posvečeno slovansko zemljo. Taborci so se v krdelih domov vračali, v srci nesli spomin veselega in

velicega dneva. Odbor in odlični gostje so se potem spravili vkupe, ter so v ožjem krogu še marsikatero napitnico in mnogi govor rekli.

Slovensko politično društvo „Edinost“ pa si bode v svojo kroniko z zlatimi črkami vpisalo prvi društveni tabor na pragu naše Istre, za katerim pridejo še drugi. Bog daj, da bi se tudi v drugih krajih začelo zopet taborovati, ter idejo zjedinjene Slovenije in na rodne slovanske zavednosti širiti!

Redek nemšk glas.

Tako redkokedaj se čita kje, da bi Nemeec o Slovanu pravicoljubno govoril, da smo kar iznenadejani tacega glasu, in ga moramo prevesti. „Frankfurter Ztg.“ ima članek o „zmenjavi v Avstriji“, in piše takc-le:

„Mi priznamo javno, da ne poznamo družega sredstva, nego da naj iz svoje inicijative liberalni nemški Avstrijci podajo Slovanom avstrijskim roko v spravo, na podlagi državno-pravne jednakosti, na podlagi brezpogojnega zajamčenja obojestranske narodnosti v govoru in šoli, in koncem na podlagi zajamčenih osnovnih pravov vsem državljanom vseh kronovin. Nikakor se pa ne bode drugače dosegel mir in red v državi, vlade zmožna večina, kakor je tudi nemogoča dejanska emancipacija Nemcev kakor tudi Slavjanov od ogerske nadvlade in ogerskega izsušenja; drugače nij rešitve pred bankerotom in obnovljenimi opreznostimi s papirnatim denarjem, in po družem potu se ne bodo dale zatreti panslavistične tendencije in atracijna moč Rusije.

„Nikakor bi se ne trebalo pri takej politiki ozirati na Ogersko in iskati njenega formalnega pritrjenja, ker taka politika bi ne kratila ogerskega vpljiva. Kar vsi Nemci in Slovani v Avstriji trebajo, dosežejo lahko po ustavnem poti, in ta potreba je ta, da postane njih vlastna delegacija taka moč, katera bi se vsem krivicam magjarskim v bran postavila.

Ta moč postane pa z onim dnevom, ko se bosta v Cislejtaniji na omenjenih podlagah Nemeec in Slovan trajno sprijaznila. Z onim dnevom počenši naslanjali se bodo celo ogerski Slovani in Nemci na Cislejtanijo in magjarskemu ostalo bode le toliko moči, da bode svojo pravo veljavo branil.

Kakor stvar mi razumemo, izreka se premislek, da bodo morali avstrijski liberalni Nemci svojo samovlado žrtvovati. Ta premislek se pa reši z nasprotnim vprašanjem: ali pa resnično tudi postoji ta hegemonija v političnem smislu? To pitanje moramo zanikati! Hegemonijo imeli so oni le v tem oziru, da so nekateri elementi, kateri nijso bili liberalnim Nemcem niti v čast, niti nijso njih stranke krepili, da so ti življi uporabljali državni denar za svoje posebne interese. Pravcato politično hegemonijo imeli so dejansko Magjari,

ter jo bodo toliko časa imeli, kolikor časa bodo nemški Avstrijci držali se onega na tem postoječega dualizma, kateri po receptu plemenitega grofa Beusta večino avstrijskega prebivalstva, to je Slovane, na steno pritiska.

Tako opominja nemšk list avstrijske „liberalne“ Nemce, naj bodo pravični nasproti Slavjanom, in v tem s kratko besedo jim pove, da so vse njih trditve o „jednakopravnosti“ narodov avstrijskih le — nemška laž. Nam se zdi, da v inostranstvu naše razmere bolje poznajo, nego so naši „liberalni“ Nemci sodili, in gotovo jim je neljubo, da tudi zunaj tako sodijo, kakor mi, da se bode morala Avstrija jedino le na Slavjanstvo nasloniti, ako si hoče zagotoviti svoj obstanek.

Deželni zbor kranjski.

(XIV. seja, 15. oktobra.)

(Konec.)

Poslanec vitez Vesteneck porabi priliko govora zaradi okrajnih blagajnic, in zopet naglašuje ustanovljenje velikih občin na Kranjskem po postavi od 2. januarja 1869. To postavo je sklenila narodna stranka v deželni zboru, izvršila se pa zaradi tega nij, ker je videla, da je za odnošaj dežele kranjske nekoristna, in ker so se občine proti njej upirale. Nemškutarji pa mislijo, da ako ustanove oni velike občine, da bodo vrinili na čelo njih ljudi, ki spadajo k njih stranki, in tako stregli nameram nemškutarstva. Zato je Vesteneck predlagal, naj ostanejo okrajne hranilnice samo v zvezi z velikimi občinami, in naj se zaradi tega prestroje, kar nemškutarški poslanci tudi odobré.

Deželni glavar vitez Kaltenecker odgovarja zastran zgodnjega dovršenja sten. protokolov, da gospodje stenografi store popolnem dolžnost svojo, a da nij mogoče izdelati tako hitro poročila sej, ki mnogo ur trajajo; ako pa deželni zbor želi, da se vrši stvar hitreje, potem bode treba dovoliti več denarjev.

Vitez Vesteneck pravi, da je stavil on v odseku ta predlog. On ne očita ničesa stenografom, ali želi, da se stvar pospeši. Da pa se tiskajo protokoli bolj hitro, naj se sklene pogodba s tiskarnico, katera bode delo hitro izvršila. (Aha! Zdaj pa popolnem razumemo cilj Vesteneckovega predloga.)

Sprejmo se potem vsi predlogi odseka in tudi dostavljeni predlogi poslancev, kateri so bili stavljeni v teku debate.

Poslanec Dreo poroča o prošnji, zaradi zidanja železnice po krškej dolini na Dolenjskem.

Prošnjo on gorko podpira; zaradi proge, katero pa naj ima, naj se sklene pozneje.

Poslanec Dreo nasvetuje, naj se obrne deželni odbor s prošnjo do kupčijskega ministerstva, da se sprejme dolenjska železnica, katera je dobila po okupaciji Bosne in Hercegovine mnogo veljavnosti v stratežičnem in kupčijem oziru za avstrijsko državo in za Kranjsko deželo, in dajo sprejme v program tistih železnic, katere se imajo sprejeti v program prihodnje leto izvidanih.

Predlog se enoglasno odobri.

Predlog poslanca g. Primoža Pakiža za odpis davka v kočevskem, velikolaškem in ribniškem okraju se odobri s tem, da se naroči deželni odboru, naj se v tej zadevi obrne do vlade.

Deželni predsednik vitez Kalina izjavlja, da se davki vsikdar od strani vlade radi odpišejo, da pa je samo treba, da se dotični

okraji ali občine obrnejo do tistih oblastnij, katere imajo o tem razsojevati, kajti te imajo nalog škodo preiskati, potem pa odpis davkov odločiti.

Prošnja občine Vrhpolje in Samobor, da bi samostojne občine postale, se izroči deželni odboru, akoravno jo podpirajo poslanci Lavrenčič, dr. Bleiweis in dr. Poklukar, naj se precej usliši. Proti njej govore Vesteneck, in celo dr. Deu nekaj proti pove.

Poslanec Dežman poroča v imenu gospodarskega odseka, in nasvetuje, da se postavne premembe o razvrstjenosti cest in v omejenosti cestne tlake prihranijo za tisti čas, ko bo izdelana zanesljiva cestna karta — s cestnim katastrom — in sestavljen izkaz poprečnih stroškov za vzdrževanje cest, ter tako dobljena neobhodno potrebna podlaga za presodbo nasledkov tako izdatnih novotarij, — da se za zdaj zadovoljiti se z administrativno-financijskimi naredbami po nastavljenosti cestnih trebilcev, in priskrbovanosti potrebne robe za nasipanje cest v smislu gori razloženem, — in nadalje, da se deželni odbor po svojih organih vsaj jedno leto jedenkrat prepriča, kakšen je stan važnejših okrajnih cest, in naj poroča, kako bi se odstranile napake.

Baron Apfaltrern pravi, da si je v teku zadnjih dveh let ogledal, potovaje po Kranjskem, skoraj večino okrajnih cest, da pa more reči, da so jako slabe.

Politični organi tu navidezno hočejo varovati avtonomijo s tem, da se delu odtegujejo tam, kjer bi bil najbolj potreben. Zatorej nasvetuje baron Apfaltrern, ker misli, da je postava pomankljiva, naj deželni odbor poroča, kako bi se pre naredili §§ 21, 22, 27 do 37 deželne cestne postave.

Predlogi gospodarskega odseka in predlog barona Apfaltrerna se odobré.

Poročilo poverilnega odseka o volitvi deželnega poslanca za mestni volilni okraj Kranj-Loka, g. K. Šavnika se brez debate odobri. Poročilo pravi, da se je od 222 upisanih volilcev udeležilo volitve 185. Absolutna večina je 93. Od oddanih teh glasov je dobil g. Karl Šavnik, župan v Kranji 94, France Dolenc trgovec v Kranji pa 90 glasov. Ugovarjalo se je, predno se je volitev pričela od strani župana loškega g. Moharja, da ima volilno pravico mladoletni F. Rudolf, da premalo davka plačujejo: M. Hafner, J. Jesenko in G. Dolenc, in da se nij dala volilna pravica mestu škofjeloškemu, ki ima dovoljno lastno premoženje, da je opravičeno zahtevati volilno pravico. Vse te ugovore smatra verificijski odsek za neopravičene.

Pozneje je po agitaciji nemškutarke stranke poslalo do verificijskega odseka več volilcev nekove protest, da je bilo sedem volilcev, ki so glasovali za g. Šavnika ali mladoletnih ali pa da plačujejo premalo davka. A verificijski odsek misli, da ravno tisti ugovori bi se našli, in so pri volilcih g. Dolenca, in da se v občini ne more ozirati odsek na pritožbe, katere so se prijavile še le, ko se je uže volilni akt izvršil.

Poslanec Klun poroča v imenu šolskega odseka:

Pri pretresovanosti nasveta gosp. poslanca O. Detelja o prošnji za obstanek kranjskega gimnazija je šolski odsek ta nasvet našel tako opravičen, da je jednoglasno sklenil slavnej zbornici priporočati, da naj ta predlog sprejme. Res, mesto Kranj, ki je veliko žrtvovalo za to šolo, in naposled po-

slalo celo posebno deputacijo k presvitlemu cesarju, da bi se gimnazij ne odpravil, nij bilo uslišano. A mej tem se je potreba gimnazija kranjskega iz nova pokazala, ker se je vsled odpuščenja I. razreda v Kranji toliko učencev oglasilo za I. razred gimnazija ljubljanskega, da jih prav veliko in mej njimi prav dobrih zaradi pomanjkanja prostorov nij mogli sprejeti. To je napotilo šolski odsek nasvetovati, da naj se še jedenkrat poskusi prošnja za obstanek tega gimnazija, in da bode morda deželni zbor dosegel, kar se je mestnemu odboru kranjskemu odreklo.

Šolski odsek stavi tedaj predlog:

Slavni deželni zbor naj sklene:

Deželni odboru se naroči, da se obrne s prošnjo do deželne vlade, da naj se ona z vsemi mogočimi sredstvi pri slavnem ministerstvu poteguje za obstanek c. kr. gimnazija v Kranji.

Deželni predsednik vitez Kalina izjavi, da se je gimnazija razpustila zaradi tega, ker mora država pri slabem finančnem stanju štediti ali varčevati, in da se je tudi mnogo družin gimnazij razpustilo. Da bi bil pa za nehanje gimnazije odločevalen kakor narodni razpor v deželi, to c. kr. deželni predsednik odločno v imenu vlade taji in odbija.

Dr. Schrey pravi, da nij šolstvo tisti predmet, kjer naj bi se štedilo.

Poslanec grof Thurn jako navdušeno podpira predlog šolskega odseka. On pravi, da močno obžaluje, da se zdaj, ko se je sklenila štiritirazredna ljudska šola v Radovljici, odpravljajo gimnazij v Kranji, ki je vendar središče cele gorenjske strani.

Ko je še poslanec Klun predlog jako gorko priporočal, se jednoglasno sprejme.

Poslanec Vesteneck poroča v imenu finančnega odseka o poročilu deželnega odbora, s katerim se je predložil glavni pregled gospodarjenja, in končni stan premoženja deželnega zaklada, in njegovih podzakladov za leto 1877.

Poročilo se brez debate odobri.

Poslanec Potočnik poroča v imenu gospodarskega odseka o preložitvi ceste čez Turjak, in nasvetuje, da ima deželni odbor skrbeti, da se cesta še v teku tega leta čez Ahacijev hrib dodela, da poskrbi vse potrebno, da se cesta v Gubnišah, kakor hitro mogoče, preloži, in da deželni odbor sam oskrbuje vzdrževanje te ceste.

Predlogi se sprejmo.

Poslanec baron Apfaltrern poroča v imenu finančnega odseka o prošnji podjetnikov Zafračiča in Peliča, da bi se jima povikšalo plačilo za preložitve ceste čez Turjak, in nasvetuje, da se deželni odboru naroči, kadar bode stvar natanko preiskal, naj dovoli 3000 gl. iz deželnega zaklada.

Predlog dr. Deua, o katerem poroča sam, naj bi se namreč deželni odboru naročilo, da ima predložiti načrt postave zaradi razdelitve pašnikov, in uravnanja posestnih razmer upravičencev gledé menjevalnih zemljišč, se brez debate sprejme.

Dr. Schrey poroča v imenu poverilnega odseka o predlogu poslanca g. dr. Bleiweisa zaradi izposlovanja postave gledé vštevanja tretjinske priklade k davkom za pripoznanje volilne pravice, in pravi, da se ta nasvet dotika deželnega volilnega reda, naj bi se torej, ker se itak ne mudi, izročil deželni odboru v pretres in poročanje.

Dr. Poklukar meni, da bi bil pričakoval

po motivih, kateri so se naglašali pri volilnih verifikacijah, družega nasveta.

Ko se je še nekoliko menj važnih peticij po nasvetu odborov rešilo, bil je dnevni red te zadnje seje končan.

Deželni glavar v jako dolgem govoru popisuje, kaj je vse storil v minolej sesiji deželni zbor. Navaja vse sklepe in postave, katere so se sklenile, in konstatira, da se je sklenila šolska postava, ne da bi bili sodelovali narodni poslanci. Če je, pravi deželni glavar, tudi katerikrat kaj učinil, a nij ravno prave zadel, naj mu zbornica odpusti, in naj mu verjame, da je imel vsikdar najboljšo voljo, pravo storiti. G. Kaltenegger potem naglašja, da ga jako veseli, da more izjaviti, da kadar nij šlo za principe, nego za materialne koristi dežele, da so bili vsi poslanci z mirom jednega mnenja, in so si prizadeli izvršiti vse po načinu, ki so mislili, da bi najbolje ustregel deželi kranjskeje. (No čemu ste pa pred volitvijo toliko vpili o „zapravljivosti“ narodne stranke, in je vaš „Tagbl.“ še pred par tedni to nesramnost ponavljal?) Preide na delovanje deželnega odbora novo izvoljenega, in zagotavlja, da kar se tiče narodnega vprašanja, izjavi ne samo v svojem imenu, nego tudi v imenu večine denašnjega zbora, da bode veljala vsikdar ravnopravnost v tej zadevi, da pa bode v obče gaslo pravica in resnica. („Die botschaft hör' ich wohl, allein mir fehlt der glaube.“) Deželni glavar končno pové, kako ga je veselilo, da je bil zbor jednoglasen denes, ko je bila prilika priznavati odličnost in hrabrost avstrijske armade, sosebno odličnih sinov kranjskih.

Deželni glavar vabi, da vsi vskliknejo trikrat „slava“ in „hoch“ cesarju, kar se zgodi.

Baron Apfalter n zdajci še dvigne kardinico, in hvali delovanje deželnega glavarja.

Deželni predsednik vitez Kalina se zahvali v imenu svojem, in v imenu vlade za prijaznost, katero so mu izkazali poslanci zbora brez razločka. On pravi, da je jako težavni posel deželnega predsednika na Kranjskem pogumno prevzel, z upanjem, da se mu bode posrečilo pripomagati zopet ustvariti mir v deželi. Ustrašil se je, pravi nadalje, ko je pri obravnavah videl, kako različnih mislij so poslanci obeh strank, a tolažilo ga je zopet, ko je slišal, da so bili vsikdar jednoglasni, kadar je šlo za materialne koristi dežele. Njegov pogum, pravi c. kr. deželni predsednik, spravo pospeševati, nij vpadel, da bode vsled zdaj dobljenega mnogegega znanja s tako odličnimi možmi, imel priliko poravnati marsikateri prepir, in pripomagati k sporazumljenju. Deželni predsednik se potem priporoča poslancem z nado, da jih bode vse zopet priliko imel pozdraviti v prihodnjem zasedanji, ko se bodo k novemu delu zbrali. — Zbor se potem sklene.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 29. oktobra.

Izpregovorila je celo naša *uradna* „Wien. Abdp.“, ki o politiki modro molči ter le citira druge, da bi se ne zagovorila, in rekla je 28. t. m., da bolgarska vstaja v Macedoniji dela skrb. Vstaši marširajo na Seres; oni nameravajo uresničiti ono Bolgarijo, ki jo je san štefanski mir uglavil bil in ki sega do egejskega morja. Vstaja se torej dotika vprašanj evropskega značaja. — Iz te uradne izjave se torej vidi, da bode tudi avstrijska politika računila z novo situvacijo. Daj Bog, da po jedino pravem potu — v

zvezi in sporazumu z Rusijo, kakor želimo Slovanje in vsi, ki res Avstrijo hoté, ne pa skrivaj delajo za Nemčijo, kakor neki naši nasprotniki.

O *ministerskeje krizi* piše oficijozna „Monat Revue“, da se bode osnovanje novega ministerstva odložilo do končane adresne debate. Če Pretis zdaj odloži od sebe cesarjev nalog ministerstvo sestaviti, more ga potem zopet dobiti.

Isti vir poroča, da se bode drž. zboru predložila postava, ki pridružuje Špico k Dalmaciji, in pri tej priliki se bode tudi berlinski dogovor predložil.

Krakovski *poljevi* „Czas“ piše članek o zvezi Poljakov s Čehi. V tem članku je sicer glede panslavizma veliko bedarije, a poleg tega tudi nekaj zdravih mislij. „Czas“ pravi: Kdor koli bode zdaj v Avstriji za krmilo prijel, prva njegova dolžnost bode, da ponovi zravnavanje s Čehi. Čehi so prvi korak storili na parlamentarnem potu, vstopivši v deželni zbor. Oni predstavljajo zdaj veliko moč in kažejo nova pota. Da si je Andrassy proglasil, da Bosna nij okupirana zaradi osvobojenja Slovanov, vendar mora zdaj Avstrija v slovanskem duhu naprej korakiti, in Čehi so poklicani, da bi bili generalni štab . . .“

Vnanje države.

Toliko je kakor gotovo, da se bode južna *Bolgarija* tudi s severno združila. Torej bode glavni čin angleške intrige na berlinskem kongresu uničen. Da li bodo Angleži res pogum imeli, vojevati se za obstanek Turčije, dvomi se. — Iz samega Carigrada javljajo, da je bolgarskih vstašev uže 20.000, ki so dobro z orožjem in s kanoni obskrbljeni. — Tudi „Pol. Corr“ poroča iz Sofije, da je zbranih kaci 15.000 bojevnikov za zjedinenje. Vodstvo je prevzel vojvoda Petko.

Rimski „Fanfulla“ poroča, da je *Anglija* poprijela incijativo in protest vložila zoper to, da Rusija zadržuje izvršenje berlinskega dogovora; Francoska je baje z Anglijo jedne misli, vlada italijanska in avstrijska (?) bosti najbrž k Angliji in Franciji pristopili.

Iz *Carigrada* se piše ruskim listom, da se tam zopet bolj vojska zbira in pošilja v Solun, Skadar in drugam. Osman paša bode prevzel poveljništvo vojske na bosenskeje meji proti Avstrijcem, kadar bodo na spomlad hoteli Novi pazar zasesti.

Srbske uradne novine so prinesle 23. oktobra kneževu naredbo o noveje formaciji srbske vojske, stoječe in narodne (milice). Po tej noveje organizaciji bode Srbija imela prilično veliko število 150.000 vojakov, od katerih spada 25.000 na one dele zemlje, ki jih je Srbija od Turčije dobila.

Italijanski državnik Minghetti je govoril v Legnanu govor, ki bode veliko pozornost vzbudil. Dejal je: Historični zakon potiska Turke v Azijo. Italijanske tradicije kažejo Avstriji pot v orijent. Proti tej prijateljskeje velevlasti se mora lojalna zmerčnost dokazovati. Želje, da bi se italijanske meje popravile, so opravičene, ali le modri narodi najdejo prave prilike.

O *afganskem* vprašanji je denes zopet poročilo, da se vojska začne še ta jesen.

Nemški časopisi britko tožijo, da je Bismark vso svobodo zatrl na Nemškem, da nemški narod kaže toliko spridenosti, da na Nemškem gre vse rakov pot, — a na drugej strani se na Francoskem razcvita svoboda in materialno blagostanje. Nemci nijso nič boljega zaslužili.

Dopisi.

Iz *Velikih Lašč* 15. oktobra.

[Izviren dopis.*] Pred dobrim tednom dobil je naš krajni šolski svet vsled razširjenja dozdanje dvorazredne ljudske šole v trirazredno, od dotične šolske oblasti nalog, nemudoma skrbeti za dostojno opravilo in pripravo tretje šolske sobe; ob jednem bila je tudi razpisana služba 3. učitelja, za katero se je bila po

*) Zakasnjeno.

naključji precej oglasila neka učiteljica. Ta, akoravno prijetni, vendar še popolnem nepričakovani ukaz je dotične šolske može tolikanj iznenadil, da so vsled tega, ker soba za tretji razred nij pripravljena, kajti manjka tal in poda, klopi, in sploh vsega, česar potreba je za poduk, in katera naprava bi stala okolo 200 gold., vložili brez odloga pohlevno prošnje, naj bi slavni c. kr. okrajni šolski svet blagovolil nameščenje tretje učiteljske moči za šolsko leto 1878/79 opustiti, opiraje se na pomanjkanje, da nimaio niti denarja, niti potrebnega lesa, brez katerega se ne napravi ničesa. Tudi se je 10 gold. denarja, ki ga je bila za jednaki namen podarila županu g. Tomšiču neka blagodušna gospa, vrnilo nazaj, češ, to je premalo, in ljudje bi brez naklad pri davkih ne dali nič, in morda bi ravno s tem bili primorani uže letos izpolniti dani teški ukaz. Tako so stale akcije do včeraj, in marsikdo bil je v trdnem prepričanji, da se stvar odloži na prihodnje šolsko leto. A kmalu je prišlo drugače. V obupnem stanji obrnil se je v tej skrajnej sili naš za šolo vneti c. kr. noštar, gostilničar in tukajšnji posestnik, veleneceni g. M. Hočevár do znanih šolskih prijateljev in podpornikov, ki so uže mnogo storili za povzdigo šol na Kranjskem, ter naprosil toliko, da je uže 9. t. m. oddal na vse žudo predsedniku krajnega šolskega sveta lepi znesek 120 gold., katero svoto je nabral pri sledečih gg. dobrotnikih: Deželni poslanec in tukajšnji posestnik g. Martin Hočevár daroval je 100 gold., c. kr. deželni svetovalec in hišni posestnik v Velikih Laščah g. Janez Hočevár 15 gold., in okrajni glavar g. Dollhof 5 gold., vkupe 120 gold. S tem gmotnim zneskom podala se je dotičnim šolskim možem lepa pomoč, brez daljnega odlašanja lotiti se naročenege dela. Vsled te, zares vse hvalevredne dejanske podpore, katera je prišla prav po pregovoru: „hitro pomagano, dvakrat pomagano“, izpolni se s tem prijetna dolžnost, da se izreče blagim dobrotnikom in iskrenim šolskim prijateljem za obilo požrtvovalnost v imenu učiteljstva, kakor v imenu cele farne občine najtoplejša zahvala. Bog plati!

Poziv.

Podpisani odbor je sklenil, da priredi dné 19. novembra

banket slavnostnim gostom.

Naznanjaje ta sklep, prosi odbor tiste rodoljube, kateri mislijo udeležiti se omenjenega banketa, naj se oglasé osobno ali pisмено do 6. novembra pri gospodu **Franjo Bučarju** (na Marijinem trgu, pred frančiškansko cerkvijo).

Cena za kuvert (z namiznim vinom vred) je določena na 5 goldinarjev, kateri naj se blagovolé plačati pri oglašnji.

V Ljubljani, 29. oktobra 1877.

ODBOR

za slavnost o dr. Jan. Bleiweisovej sedemdesetletnici.

Domače stvari.

— (Ljubljanske gg. ude čitalnice in dramatičnega društva) opozorujemo, da bodejo denes ob polu sedmih zvečer občni zbori teh društev v čitalničneje dvorani.

— (Kranjska trgovinska zbornica) ima denes ob 6. zvečer v mestnej sobani sejo; na dnevnem redu je tudi peticija na trgovinsko ministerstvo za dolenjsko železnico.

— (Naši domači rezervisti) pridejo — baje kacij 600 — te dni iz Bosne in Hercegovine domov. Upamo, da se bomo Ljubljančanje zdaj domislili, da s čašico vina pozdravimo slovenske junake.

— (Dar.) Tukajšnji penzionirani lejt-nant Josse je daroval 100 gold. za mestne uboge, in 200 gold. za požarno stražo.

— (Ljubljanski kazinarji) alias „konstitucionalci“ (lucus a non lucendo) bodo sešli se 31. t. m., in bodo govorili: o okupa-ciji Bosne (dozdaj so bili hudo proti njej), o ministerskej krizi (tu bodo gotovo jokali) in o pretečeni deželnozborski sesiji (tu bodo Hočvarjeve lovre šteli).

— (Iz Poreča) se javlja, da je bil zadnji nedeljo tam slovesno introniziran novi škof dr. Glavina.

— (V Celji) se je osnovalo, kakor be-remo, društvo juristov za pospeševanje pravnih znanostij. Pa za kako dolgo? V Ljubljani, Mariboru in drugod so poskušali, ali šlo je le malo časa.

— (Požar.) Iz Rake se nam piše: Go-relo je po noči 24. t. m. na Ravneh sv. duške župnije, občine krške, prav strašno. Škode je nad 2000 gold. Poškodovana sta Janez Dimc in Jurij Kopina. Pri gašnji se je posestnik Martin Šoln iz Sela, raške fare, s tako hra-brostjo obnašal, da mu posebno mi poškodo-vani kakor tudi vsi sosesčani svojo prisrčno zahvalo izrekamo. Ker je ravno za požar ugo-den veter pihal, bila bi se lahko cela vas upe-pelila, ako bi se zgoraj imenovani hrabri mož ne bil tako dobro obnašal. Pripomogli so pa tudi drugi možje, kakor g. Franjo Lavrinšek, nadstražnik g. Otoničar in drugi. Rešili so nas revščine in velike nesreče, če se pomisli, da smo imeli Ravljani skoro ves žitni in vinski pridelek uže spravljene, katerega nam je letos Bog v obilnej meri podelil; tudi dobro vin-sko kapljico smo letos dobili.

— (Se dem desetletna samomorilka.) Iz poljanske doline se nam piše 27. oktobra: 20. t. m. popoldne je našel tu-kajšnji posestnik, po domače Moró imenovan, svojo ženo v skednji ležečo, pred soboj je ve-liko strdene krvi imela, in je še komaj dihala. Imela je dve rani v prsih. Ravno poprej sta se bila z možem sprla zavoljo nekega denarja, in 70 let stara ženica je sklenila življenje si vzeti; ali stara samomorilka je bila uže pre-slaba, da bi se bila ranila smrtno, kakor je pozneje zdravnik izprevidel.

— (Nasledki žganjepivstva.) Iz Poljanske doline se nam piše: 24. t. m. se je krčmarica po domače Mostarica imenovana, z žganjem upijanila in je šla na vrt v neke koprive leč, tam je pijana zaspala in se nij več prebudila. Bila je s svojim možem v ved-nem prepiru zavoljo pijanosti, zato se ne bo nobeden jokal za njo. To je dovelj jasen do-kaz, kakov sad obrodi, žalibog, pri nas toliko znano slabo žganje. Pri nekaterih hišah pije ga vse, od nežnega otroka do sivega starčka. Žejen pije ga za žejo, nesrečen pije ga, da se tolaži in da vtopi svojo skrb v bornej ku-pici žganja. Bolnik pije ga za zdravje, in vsakateri, ki mu diši ta ognjena pijača, uže dobi kakov uzrok ali izgovor. Ali nij to sra-mota, posebno za ženski spol? To se ve, da moram tudi omeniti, da pri nas tudi nijso vsi ljudje taki, nego so tudi spoštovanja vredni možje v naši Poljanski dolini, ki jim nij ta strupena pijača v mislih, nego so tudi vneti

za zboljšanje in za napredek naroda, in ki so v resnici vredni besedij Koseskega: „Modra glava korenine — Je slovenski oratar“.

— (Nijs mo zadnji.) Tukajšen slovensk list spominja, da sedaj uče na treh vseučil-skih slovansko jezikoslovje rojeni Slo-venci: na dunajskem dr. Fr. Miklosič, na graškem dr. Gr. Krek, na zagrebškem dr. Fr. Celestin.

— (Porotniki) ki so izžrebani za če-trto in zadnjo letošnjo sesijo, ki se bo pričela 18. novembra v Ljubljani, so sledeči: pravi porotniki: Dr. Edvard Deu, odvet-nik v Postojni; Viktor Gallé, posestnik v Ljub-ljani; Janez Gams, posestnik v Loki pri Igu; Jurij Dolenc, posestnik v Ljubljani; Anton Gnezda, kavarnar v Ljubljani; Franc Goltsch, črevljar v Ljubljani; Janez Herold, mizar v Kameniku; Karl Hudabivnik, zavarovalnični zastopnik v Ljubljani; Franc Hudovernik, tr-govec v Radovljici; Viktor Jerman, posestnik v Ljubljani; Jožef Kagnus, hranilnični oficijal v Ljubljani; Anton Kaman kožuhar v Ljub-ljani; Jožef Kordin, trgovec v Ljubljani; Jo-žef Koželj, posestnik v Ljubljani; Jakob Ko-šir, barvar na Vrhniki; Jožef Krisper, trgovec in posestnik v Ljubljani; Janez Lenassi, trgo-vec v zgorenjej Planini; Jožef Matevže, po-sestnik v Ljubljani; dr. Janez Mencinger, od-vetnik v Kranju; Janez Obreza, posestnik na Vrhniki; Vincencij Ogorelec, posestnik na Klancu; Jožef Orel, posestnik v Kameniku; Janez Perdan, trgovec in zavarovalnični zastopnik v Ljubljani; Martin Petrin, posestnik v Ljub-ljani; Franc Pirc, posestnik v Kropi; Ferdi-nand Plavtz, trgovec v Ljubljani; Anton Stok, posestnik v Mengšu; Janez Plavtz, jun. trgo-vec v Ljubljani; Anton Povše, gostilničar v Štepanjej vasi; Adalbert Pohl, trgovec v Ljub-ljani; Friderik Sevnik, posestnik v Ljubljani; Janez Škofic, trgovec v Ljubljani; Valentin Sturm, posestnik v Policah; Jakob Suhadob-nik posestnik v Ljubljani; Anton Šega, mesar v Litiji; Jarnej Žužek posestnik v Ljubljani; kot dopolnitni porotniki so izžrebani: Miha Krašna, posestnik; Franc Kunauer, po-sestnik; Jožef Lozar, kramar; Anton Miculi nič, gostilničar; Janez Mohorec, branjevec; Gašper Naglas, starinar; Ernst Pogorelec, fo-tograf; Marka Span, črevljar, in Henrik Unter-ladstetter, krojač, vsi iz Ljubljane,

Razne vesti.

* (Zverska surovost.) Naša uradna nemška „Laib. Ztg.“ in naš ljubi nemški „Tag-blatt“ tako rada o surovosti našega ljudstva pišeta in zabavljata, kadar čujeta o kakem pretepu. Čujte: V neke nemške gostilni v nemškem Freilassingu pri nemškem Salzburgu praznovali so minolo nedeljo cerkveno žegna nje. Kakor pri takih prilikah navadno, — po-roča nemšk list, uradna „Salzburger Zeitung“ — bilo je tudi tu vse dobre volje. Proti polu-noči prideta v to gostilno dva nemška žandarja uže precej vina natrkana, ter začneta po svoje nemško zabavljati in kričati. Pripovedovala sta, da sta bila prišla ravno iz neke (nemške) krčme, kjer bi se bili skoraj stepli, in kjer bi bila skoraj jednega fanta zabodla, ako bi ta ne bil utihnil. Neki (nemški) pivarski hlapec dejal je slišavši te besede: „Ako bodem umrl, ne bodem pri tem potreboval žandarja.“ To je zadostilo, da sta oba (nemška) žandarja po-stala kakor besna. Skočita k njemu, ter mu ukažeta, da mora iti v zapor. Hlapec se po-četkom brani, a ko ga še oštr pregovori, da naj zarad miru gre z žandarjema, udal se je in šel z njima. Ta dva sta ga zdaj soboj vlekla, a komaj so bili jedno minuto od hiše odda-

ljeni, uže se čuje glasno na pomoč klicanje. Zdaj je vse tja hitelo, od koder se je klic čul, — in kaj so videli? Hlapec je ležal ves krvav v jarku poleg ceste s presekanu črepinjo, prerezanim obrazom, presekanu roko, jeden žandar ga je še v srce zabodel! Žandarja sta ga bila napadla in tako zversko razmesarila. Vse so videli ljudje iz bližnje hiše, a nijso mogli iti na pomoč. Čuli so tudi, ko je jeden žandar kričal: „ali še nijsi proč, žival!“ ter ga je potem še z bajonetom sunil v prsa. In vendar je jeden teh zločincev drugoga dne slobodno okolo hodil!

Tujci.

28. oktobra:

Pri Slonu: Dušek iz Gorice. — Eppenstein iz Dunaja. — Jegher iz Grada. — Wodak, Spiess iz Dunaja.

Pri Malibu: Koch iz Dunaja. — Nahič iz Zagreba. — Reinhard, Winterholler iz Dunaja. — Wimer iz Celja. — Reis iz Dunaja. — pl. Vetter iz Grada. — Kaiser iz Dunaja.

Pri bavarskem dvoru: Cackovič iz Reke.

Dunajska borza 29. oktobra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	60 gld.	40 kr.
Enotni drž. dolg v bankovcih	62	15
Enotni drž. dolg v srebru	70	90
Zlata renta	112	—
1860 drž. posojilo	784	—
Akcije narodne banke	222	30
Kreditne akcije	117	50
London	9	40
Napol	5	59
C. kr. cekini	100	—
Srebro	58	05
Državne marke		

Vsem onim, kateri so pri dolgej bolezni in pri smrti moje nepozabljive soproge poka-zali toliko sočutja, kakor tudi slavnemu čital-ničnemu odboru za poklonjeni venec, izrekam tu svojo najsrčnejšo zahvalo.

Pudob, dne 28. oktobra 1878.

(369)

Jakob Vilar.

Štev. 6803.

(364—2)

Natečaj.

Na deželnej vinogradnej in sadjerejskejšoli na Slapu poleg Vipave izprazneno je mesto pristava kot 2. učitelja proti polletnej oboje-stranskej odpovedi, z letno plačo 800 gold., in prostim stanovanjem. Dolžnosti njegove so: Podučevanje v predmetih ljudske šole, v na-ravoznanstvu, splošnem kmetijstvu, zemljemer-stvu in knjigovodstvu, kontrola glede blagaj-nice, in gospodarskih stvari, zaračunjevanje, in sploh pisarniška opravila.

Prositelji naj zmožnost za to mesto do-kažejo po absolutorijih kakoga višjega kmetij-skega zavoda, ali po učnih spricilih za nara-voznanske in kmetijske stroke ter po spricilih praktičnega delovanja v teh strokah, dalje naj dokažejo starost, avstrijsko državljanstvo, in popolno zmožnost slovenskega in nemškega je-zika v govoru in pisavi; oziralo pa se bode le na prositelje samskega stanu.

Prošnje naj se vložje

do 25. novembra 1878

pri podpisnem deželnem odboru.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani, dne 23. oktobra 1878.

Marke Wir empfehlen geschützt.
als Bestes und Preiswürdigstes
Die Regenmäntel,
Wagendecken (Plachen), Bettelagen, Zeltstoffe
der k. k. pr. Fabrik
von M. J. Elsinger & Söhne
in Wien, Neubau, Zollergasse 2,
Lieferanten des k. und k. Kriegsministeriums, Sr. Maj. Kriegsmarine, vieler Humanitätsanstalten etc. etc.

(360—39)

Lastnina in tisk „Národne tiskarne“.